

UPPSLAGET

En ska bort

Det här uppslaget är hämtat från boken *Sluta räkna – börja se*, skriven och utgiven av Ulla Öberg. Aktiviteten går under många namn och för barn som vuxit upp i Sverige är den känd som *En ska bort* eller *Brasses Lattjo Lajban-låda*, på engelska kallas den *Odd one out*.

Magnus och Brasse lekte den här leken i Fem myror är fler än fyra elefanter, men jag har gjort om den till en tallek där eleverna diskuterar med varandra.

Jag har skrivit upp fyra tal i rutorna. Ett hör inte dit. Vilket tror ni det kan vara?

3	5
4	11

- ♦ I den här rutan kan man ta bort 4:an, för det är det enda jämna talet.
- ♦ Man kan ta bort 11:an för det är det enda tvåsiffriga talet.
- ♦ Man kan dra det långt och ta bort 5:an för det är en "hel hand" eller varför inte, det är det enda som är hälften av 10.
- ♦ Låt kreativiteten, tänkandet och taluppfattningen blomma ut.

Oavsett vad eleverna först svarar brukar jag säga som Brasse: *Fel, fel, fel! Det var inte så jag tänkte!* Eleverna gillar det.

Här får du exempel på andra rutor du kan rita på tavlan och använda. Eleverna kan nu använda talsorterna för att tänka på ett speciellt tal.

7	8
10	4

Man kan i princip skriva vilket tal som helst i rutorna för att eleverna ska hitta någon *egen-skap* som bara ett av talen har, och om eleven kan förklara sitt tänkande är det rätt.

Du kan klistra sådana här rutor i elevernas bok och låta eleverna leka Magnus och Brasse med syskon och föräldrar.

Traditionellt sett skulle det här nog aldrig ha förekommit i ettan och det är viktigt att eleverna vet att det är *tal* som står i rutan. Alldeles för många elever tror att tal är sådant som man räknar ut.

73	36
23	43

223	523
23	903

Den här leken kan man variera på många olika sätt. Det skulle till exempel kunna stå uttryck i rutorna:

$4 + 6$	$5 + 2$
$1 + 8$	$2 + 6$

Mål

Tal-observationer
Tal-associationer
Tals egenskaper

Material

Fyra uppritade rutor med tal på tavlan

Ulla Öberg

Förslag för äldre elever

Här har redaktionen kompletterat med ytterligare förslag på talrutor för lite äldre elever.

7	27
17	37

-3	-6
9	-7

0,4	$\frac{1}{4}$
$\frac{4}{10}$	$\frac{2}{5}$

$83 - 29$	$84 - 30$
$80 - 26$	$63 - 9$

$\frac{43}{100}$	$\frac{43}{1000}$
$\frac{4,3}{1000}$	0,043

$6 + 2$	$2 - (-6)$
$(-6) + (-2)$	$6 - (-2)$